

До лікаря звернувся пацієнт К., 20 років, зі скаргами на важкий, іноді сильний біль в правому підребрі'ї. За результатами біохімічних досліджень крові виявили помірне порушення функцій печінки та підшлункової залози, в загальному аналізі крові вміст еозинофільних гранулоцитів підвищився до 41%. В дуоденальному вмісті та фекаліях яєць гельмінтів не виявлено. Які дослідження має призначити лікар, щоб встановити діагноз? (Відповідь: уточнення раціону харчування, дослідження крові з метою виявлення паразитарної інвазії методом імуноферментного аналізу) [1, с. 54 - 56]

Ситуація № 4.

Миротворець А., 25 років, був направлений до однієї з країн екваторіальної Африки. Через чотири місяці після повернення пацієнт помітив в області стегон два невеличкі безболісні щільні вузлики. Хірург встановив попередній діагноз ліпони. Згодом пацієнт відзначив погіршення зору та зміну кольору райдужки. Після обстеження офтальмолог порадив носити окуляри та щоденно робити гімнастику для очей. Загальні аналізи юнака вказали на відсутність патологічного процесу в організмі. Через місяць пацієнт звернувся до сімейного лікаря зі скаргами на набряки на обличчі та ногах, біль в кульшових суглобах, періодичні підйоми t до 39°C . Які захворювання має відиференціювати сімейний лікар, щоб верифікувати діагноз? (Відповідь: уточнення раціону харчування, дослідження крові з метою виявлення паразитарної інвазії методом імуноферментного аналізу) [1, с. 54 - 56]

Запропоновані приклади ситуативного моделювання особливо актуальні у підготовці майбутніх фахівців - лікарів загальної практики. Сімейний лікар частіше за інших спеціалістів має використовувати як з медичної, так і з економічної точки зору обґрунтовану тактику проведення необхідних лабораторних та інструментальних методів дослідження і рекомендувати необхідність застосування спеціалізованих технологій лікування [4].

Література

1. Балко А.М., Прокопчук С.М., Калашников М.А. Випадок гострого перебігу опісторхозу // Терапія. Український медичний вісник. - № 11. - 2010. - с. 54 - 56.
2. Волканова В. Сучасні технології навчання // Директор школи. - № 37. - 2007. - с. 18 - 19.
3. Козаченко О.І. Болонський процес в дії // Україна - суб'єкт європейського освітнього простору. - К.: Видавництво Європейського університету, 2005. - с. 29 - 32.
4. Латишев Є.Є. Загальна практика - сімейна медицина - основа формування Національної системи охорони здоров'я. - http://www.moz.gov.ua/ua/portal/simed_082004_o.html
5. Майданник В.Г. Гельмінтози у дітей: актуальна проблема в практиці педіатра // К.: Здоров'я дитини. - № 3. - 2010. - с. 28.
6. Медична біологія // За редакцією В.П. Пішака, члена-кореспондента АПН України, професора, Ю.І. Бажори, професора. - Вінниця: Нова книга, 2004. - с. 510, 531.
7. Пометун О. Інтерактивні методики та система навчання // К.: Шкільний світ, 2007. - с. 37.

ПРОЕКТНЕ НАВЧАННЯ І ГУМАНІЗАЦІЯ ХІМІЧНОЇ ОСВІТИ

Лисенко О.М. (м. Херсон)

В епоху державного і духовного відродження України пріоритетна роль належить високоосвіченим людям. Згідно закону України «Про освіту», її мета - це «всебічний розвиток особистості як найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, збагачення інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу, забезпечення народного господарства

ва кваліфікованими фахівцями» [2].

Сформувати такі якості можливо лише через особистісно орієнтовані технології навчання, де особистість учня перебуває в центрі уваги вчителя, психолога, і саме пізнавальна діяльність, а не викладання, є визначальною. Традиційна парадигма «учитель – підручник – учень» замінюється новою — «учень – підручник – учитель». Проектна робота дуже перспективна, оскільки в ній кожен з учасників дотримується статусу активної діючої особистості, намагається зайняти в групі позицію, що відповідає його знанням, умінням, здібностям, мисленню тощо [1, с. 43].

Відповідно до можливостей застосування методу проектів у шкільному курсі хімії було створено методичну розробку проекту екологічного спрямування для учнів 10-их класів.

Проект

Тема проекту: Забруднення природних вод сполуками важких металів.

Навчальний предмет, на основі якого проводиться проект: хімія.

Навчальні дисципліни, близькі до питання, що вивчається: біологія, образотворче мистецтво.

Тип уроку: семінар (ознайомлення та розширення знань учнів класу в процесі обговорення результатів роботи п'яти груп з окремих розділів теми).

Термін проведення: травень.

Учасники: учні 10-го класу.

Ідея проекту: учні вивчають загальні відомості про важкі метали і їх сполуки, проходячи послідовно всі рівні мислення: знання – розуміння – використання – аналіз – синтез – оцінювання фактів та інформації і їх застосування для розв'язання завдань реального життя та в навчальній діяльності [3, с. 15].

Мета проекту: виявити рівень знань учнів про шляхи надходження сполук важких металів у природної води; біологічну роль важких металів та їхній вплив на екологічний стан природних вод; охорону природних вод від негативного впливу сполук важких металів.

Анотація. Учні 10-го класу створюють стенд – «Забруднення природних вод сполуками важких металів».

Для реалізації цього проекту учні, об'єднані в мікрогрупи по 5 чоловік, розкривають поставлену перед ними тему відповідно до запропонованого плану, а також створюють складову частину стенду, оформлюючи результати роботи на аркушах паперу формату А-3. Об'єднавши всі аркуші з роботами п'яти груп у єдине ціле, отримуємо стенд «Забруднення природних вод сполуками важких металів».

Засоби для використання: довідники, посібники, науково-популярна література, електронні джерела інформації, ілюстрації, малюнки.

Результати діяльності учнів: оформлення спільних результатів роботи груп у формі стенду «Забруднення природних вод сполуками важких металів». Автори – учні 10-го класу.

Цілі.

Учні вчатьса самостійно набувати необхідних знань для застосування в проекті; творчо і критично мислити, уміти бачити труднощі й шукати шляхи їх подолання; грамотно працювати з інформацією; робити висновки; оцінювати результати своєї роботи і презентувати її [3, с. 15].

Етапи роботи над проектом:

1. Вступний етап (проводиться на початку вивчення Теми 2 «Металічні елементи та їхні сполуки») – учням оголошується тема, мета і завдання проекту, цілі й термін його виконання; відбувається розподіл учнів на мікрогрупи по п'ять чоловік.

2. Аналітичний етап (вивчення та опрацювання теми) – учні аналізують вхідну інформацію, шукають оптимальний спосіб досягнення мети проекту, складають алгоритм діяльності, поступово планують роботу.

3. Практичний (після опрацювання літератури) полягає у здійсненні плану.

4. Презентаційний – учні оформлюють кінцеві результати, готуються до презентації матеріалу, захищають проект. Захист проекту здійснюється на двох парних уроках.

Захист однієї групи має тривати не довше, ніж 15 хвилин.

Схема оформлення проекту

I група учнів вивчає загальні відомості про форми існування сполук важких металів та їх вплив на стан природних вод за планом:

1) Джерела забруднення природних вод важкими металами.

2) Форми існування важких металів у природних водах.

3) Методи очищення стічних вод як засіб запобігання забруднення природних вод.

II група вивчає сполуки Fe і Zn, III група вивчає сполуки Cu і Mo, IV група вивчає сполуки Pb і As, V група вивчає сполуки Hg і Cd відповідно до загального алгоритму:

1) Шляхи надходження сполук важких металів у природні води.

2) Гранично допустима концентрація сполук важких металів у природних водах.

3) Біологічна роль сполук важких металів.

4) Гранично допустима концентрація сполук важких металів для живих організмів.

5) Наслідки дефіциту сполук важких металів для розвитку і життєдіяльності живих організмів.

6) Токсичність сполук важких металів для живих організмів.

5. Контрольний – учні разом з учителем аналізують результати, коригують, оцінюють якість проекту.

Оцінювання проекту

Оцінка роботи				Оцінка захисту							
Прізвище, ім'я учня	Рівень розв'язання навчально-творчої задачі	Відсутність теоретичних граматичних помилок	Рівень активності в груповій діяльності	Акуратність і естетичність оформлення роботи, виконання правил оформлення	Якість доведення власної думки	Вияв глибини знань із теми, що викладається	Глибина знань даного предмета	Відповіді на запитання учителя	Відповіді на запитання учнів	Оцінка творчих здібностей учасника дискусії	Підсумкова оцінка (бал)
Бали											1-12

Література

1. Буджак Т. К. Метод проектів як педагогічна технологія // Біологія і хімія в школі. – 2004. – №1. – С. 43-45.
2. Закон України «Про вищу освіту» №2984-III, із змінами від 19 січня 2010 р.
3. Марчук Г. М. Енциклопедія металічних знань. Урок-проект, 9-ий клас // ХІМІЯ. Шкільний світ. – 2009. – №14. – С. 14-15.

УПРАВЛІННЯ МОТИВАЦІЄЮ НАВЧАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ З МЕТОЮ ТВОРЕННЯ КОМАНДНОГО ДУХУ

Малаканова Л.В., Сорокіна Г.Ю. (м. Полтава)

Зважаючи на потребу держави в творчих, компетентних фахівцях-професіоналах, яскравих особистостях, лідерах, які здатні управляти своїм життям і вести за собою інших, сьогодні особливо важливо формувати команду, а не просто педагогічний колектив як механічну суму учительського, учнівського та батьківського колективів. Зрозуміло, що команда працює на спільний результат, проте необхідно осмислити, як у ній твориться сприятлива психічна атмосфера, спосіб життя, стиль спілкування та роботи, а в цілому – її Дух, її Індивідуальність, її Культура, її Імідж. У чому секрет командного Духу? Як створити в команді таку атмосферу, яка б поєднувала її членів і сприяла співробітництву з іншими? Альберт Ейнштейн говорив: "Це просто диво, що сучасні методи навчання ще не зовсім придушили світлу допитливість дослідника, бо цей делікатний крихкий паросток крім заохочення потребує передусім свободи, без якої остаточно й неминуче гине". Осмислення цього вислову дозволяє зрозуміти специфіку управлінської діяльності – фасилітація роботи членів команди, учіння: звільнити цікавість, дозволити кожному просуватися вільно, без регламентації, у нових напрямках, продиктованих їхніми особистісними потребами та бажаннями, дати волю допитливості, творчості, створити підґрунтя для сумніву та дослідження, усвідомити, що знання перебувають у постійному розвитку, а отже зміні. Саме в таких умовах зростають яскраві, творчі особистості – вчені, професіонали, митці.

Ініціювання такої діяльності, зокрема, учіння, засноване, перш за все, на позиційних особливостях особистісних взаємин, які встановлюються між управлінцем і членами його команди, або викладачем і студентами. До особливостей управління та його взаємин із членами команди, що сприяють продуктивній взаємодії, належать :

- щирість – природність: не одягає "масок", завжди залишається собою, не зрикається себе, живе своїми думками й почуттями та передає їх, він яскрава творча особистість, вступає в рефлексивну суб'єкт-суб'єктну взаємодію – зустріч сам-на-сам, він жива Особистість із своїми переконаннями та почуттями. Наголосимо, бути щирими (справжнім, природним) просто, хоча цього миттєво досягти неможливо, але це основа для управлінця, який хоче стати лідером, фасилітатором у своїй команді;
- визнання самоцінності кожного члена команди – унікальності, індивідуальності: самої людини, її почуттів, поглядів, переконань, ціннісних орієнтацій, її правоти, турбота про кожну людину, спрямована на задоволення її потреб, а потім виробничих, віра та довіра до людини, прийняття людини такою, якою вона є – з усіма позитивними і негативними якостями. Зауважимо, управлінець, який турбується, цінує, довіряє, приймає кожного члена команди, створює сприятливий психічний клімат у команді, відмінний від звичайної ділової атмосфери в традиційних закладах освіти;